

Majorarea retroactivă a plăților vamale – este oare uniformă practica judiciară în acest domeniu?

Vladislav GRIBINCEA

Ilie CHIRTOACĂ

DOCUMENT ANALITIC

MAJORAREA RETROACTIVĂ A PLĂȚILOR VAMALE – ESTE OARE UNIFORMĂ PRACTICA JUDICIARĂ ÎN ACEST DOMENIU?

Autori:

Vladislav GRIBINCEA

Ilie CHIRTOACĂ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

**Rule of Law Institutional
Strengthening Program (ROLISP)**

Producerea acestui document a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului american prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cadrul Programului de Consolidare a Instituțiilor Statului de Drept (ROLISP). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Centrului de Resurse Juridice din Moldova și nu reflectă în mod necesar viziunea ROLISP, USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Chișinău, 2015

Conținut

Abrevieri	6
Introducere	7
Contextul și scopul documentului	7
Metodologie	9
Sumar	11
Uniformizarea practicii judiciare?	13
Procedura de vămuire și de audit post vamal	17
Rezultatul analizei practicii judecătorești	19
a) Chestiuni generale	19
b) Soluțiile date per nivel de instanță	19
c) Respectarea recomandării CSJ	20
Concluzii	25
Anexă: Rezumatul cauzelor examinate	27

Abrevieri

Companie	Compania care a contestat decizia Biroului Vamal
CPC	Codul de procedură civilă al Republicii Moldova
CPP	Codul de procedură penală al Republicii Moldova
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
CtEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CV	Codul vamal
SRSJ	Strategia de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011-2016
SV	Serviciul Vamal

Introducere

Contextul și scopul documentului

Sistemul judecătoresc din Republica Moldova, în care există peste 50 de instanțe judecătorești și trei grade de jurisdicție, a fost expus mereu riscului de a avea o practică judiciară inconsistentă. În pofda pârghiilor legislative numeroase menite să uniformizeze practica judiciară, până în anul 2012 au fost observate puține îmbunătățiri la acest capitol. Impactul limitat al eforturilor de uniformizare a practicii judecătorești putea fi explicat prin lipsa tradițiilor juridice de a urma interpretările legii din hotărârile instanțelor ierarhic superioare, motivarea sumară a hotărârilor instanțelor judecătorești, dar și de inconsistența jurisprudenței Curții Supreme de Justiție (CSJ) și a curților de apel.

Având în vedere practicile judecătorești puțin uniforme, Strategia de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011–2016 (SRSJ), în domeniile de intervenție 1.2.4 și 4.1.3, pune accent pe uniformizarea practicii judiciare. Această analiză vizează realizarea domeniului de intervenție 1.2.4 al SRSJ.

Începând cu anul 2012, CSJ a devenit mult mai activă în domeniul uniformizării practicii judiciare. Până la 1 noiembrie 2015, CSJ a adoptat peste 30 de hotărâri ale Plenului, peste 80 de recomandări și peste 30 de opinii cu privire la modul de aplicare a legislației. De asemenea, în pagina web a CSJ a fost integrat un motor mai performant de căutare a jurisprudenței relevante.

Acest document nu își propune să evalueze în ce măsură mecanismele de uniformizare a practicii judecătorești existente în Republica Moldova sunt folosite eficient, sau dacă acestea sunt suficiente. Această analiză încearcă să stabilească dacă, într-un domeniu îngust, practica instanțelor judecătorești din Republica Moldova este uniformă. Cu alte cuvinte, am încercat să analizăm impactul eforturilor de uniformizare a practicii judiciare și nu parcursul acestor eforturi. Acest document a fost elaborat pentru a impulsiona și mai mult activitatea de uniformizare a practicii judecătorești.

Analiza trece în revistă, în termeni generali, motivele din care este necesară o practică judiciară consistentă, standardele CtEDO privind uniformizarea practicii judecătorești și constatările la care am ajuns în urma analizei practicii judiciare.

Documentul analizează practica instanțelor judecătorești privind litigiile dintre autoritățile vamale și agenții economici cu privire la majorarea retroactivă a plăților vamale ca urmare a depistării, după vămuire, a unor iregularități în procesul de vămuire. De regulă, aceste iregularități constau în aplicarea unor cote reduse ale impozitelor și taxelor la import sau acordarea nejustificată de facilități vamale. Conform art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, în

lectura de până la 1 ianuarie 2014, majorarea putea fi dispusă doar în cazul în care regimul vamal a fost aplicat „în baza unor informații inexacte sau incomplete”, care au fost obținute de organul vamal după vămuire. Documentul analizează modul în care instanțele judecătorești au aplicat această prevedere.

Metodologie

Acest document a fost elaborat în perioada septembrie – noiembrie 2015. El analizează practica instanțelor judecătorești privind litigiile dintre autoritățile vamale și agenții economici cu privire la majorarea retroactivă a plăților vamale ca urmare a depistării, după vămuire, a unor iregularități în procesul de vămuire.

Analiza se referă la aplicarea de către instanțele judecătorești a art. 181/1 alin. 3 Cod vamal. Conform acestei norme, în lectura de până la 1 ianuarie 2014, majorarea plăților vamale putea fi dispusă doar în cazul în care regimul vamal a fost aplicat „în baza unor informații inexacte sau incomplete”, care au fost obținute de organul vamal după vămuire. Prin Legea nr. 324/2014, art. 181/1 alin. 3 Cod vamal a fost modificat, lărgind temeiurile pentru care organul vamal poate dispune majorarea plăților vamale. Din acest considerent, au fost analizate doar cauzele care se refereau la deciziile organului vamal adoptate până la 1 ianuarie 2014.

La 8 mai 2014, CSJ a adoptat Recomandarea nr. 65, în care a explicat modul de aplicare a art. 181/1 alin. 3 Cod vamal. Aceasta prevede că, în cazul declarației vamale de import pe culoarul verde de vămuire, majorarea poate fi aplicată și în lipsa informațiilor noi. În celelalte cazuri, dacă decizia de regularizare (de majorare a plăților vamale) a fost emisă în privința unui import efectuat în baza informațiilor exacte și complete, organul vamal nu este în drept să emită decizii de regularizare, chiar dacă poziția tarifară aplicată la import a fost stabilită incorect. În esență, am verificat în ce măsură a fost respectată Recomandarea nr. 65. Având în vedere că aceasta a fost adoptată pe 8 mai 2014, au fost analizate doar hotărârile CSJ emise în perioada 10 mai 2014 – 31 octombrie 2015.

Alegerea subiectului pentru cercetare se explică prin mai multe argumente. Am luat în calcul complexitatea, dar și sensibilitatea subiectului cercetat, odată ce în ultima perioadă unele litigii vamale, având ca subiect pretenții pecuniare considerabile față de agenții economici, au căpătat o rezonanță socială. De asemenea, era cunoscut faptul că există mai multe cauze soluționate irevocabil de CSJ. Totodată, alegerea a fost influențată de existența Recomandării nr. 65, care stabilea punctul de referință pentru efectuarea analizei.

A fost studiată toată practica CSJ din perioada 10 mai 2014 – 31 octombrie 2015. Studiarea a avut loc prin consultarea hotărârilor judecătorești de pe pagina web a CSJ. Rezultatele analizei se bazează exclusiv pe studierea hotărârilor CSJ. Deși au fost efectuate încercări de a consulta și deciziile curților de apel în dosarele respective, pe pagina web a portalului unic al instanțelor de judecată am putut găsi doar dispozitivele acestor decizii. Având în vedere că deciziile motivate ale curților de apel nu sunt disponibile, cauzele care nu a fost contestate cu recurs nu au putut fi analizate.

Am constatat că, în această perioadă, CSJ a examinat în fond recursuri în 14 cauze. În 12 cauze CSJ a pronunțat o soluție irevocabilă, iar două cauze au fost remise la rejudecare. În cadrul cercetării au fost stabilite și cauze în care recursurile au fost respinse ca fiind tardive sau când litigiile se refereau la înstrăinarea bunurilor importate cu facilități fiscale. Având în vedere faptul că aceste cauze nu au permis CSJ să se expună cu privire la aplicabilitatea art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, ele nu au fost luate în calcul.

Analiza nu își propune să constate care trebuia să fie soluția corectă în cele 14 cauze analizate. A fost analizat doar în ce măsură soluțiile instanțelor judecătorești sunt conforme cu Recomandarea CSJ nr. 65. Au fost analizate atât practica CSJ, cât și soluțiile date de celelalte instanțe judecătorești.

Sumar

Având în vedere practicile judecătorești puțin uniforme, Strategia de Reformă a SRSJ, în domeniile de intervenție 1.2.4 și 4.1.3, pune accent pe uniformizarea practicii judiciare. Această analiză vizează realizarea domeniului de intervenție 1.2.4 al SRSJ.

Acest document analizează practica instanțelor judecătorești privind litigiile dintre autoritățile vamale și agenții economici cu privire la majorarea retroactivă a plăților vamale ca urmare a depistării, după vămuire, a unor iregularități. Analiza se referă la aplicarea de către instanțele judecătorești a art. 181/1 alin. 3 Cod vamal și a Recomandării CSJ nr. 65. Conform art. 181/1 alin. 3 Cod vamal și a Recomandării CSJ nr. 65, majorarea plăților vamale putea fi dispusă doar în cazul în care regimul vamal a fost aplicat „în baza unor informații inexacte sau incomplete”, care au fost obținute de organul vamal după vămuire.

În cadrul acestei cercetări a fost studiată toată practica CSJ din perioada 10 mai 2014 – 31 octombrie 2015. În această perioadă CSJ a examinat în fond 14 recursuri cu privire la aceste relații sociale. CSJ a remis două din aceste cauze la rejudecare, iar în 12 cauze a fost adoptată soluția finală pe caz.

Legea nu este adoptată pentru o persoană anume. Ea urmează să genereze efecte similare pentru toți cei ce cad sub incidența ei, indiferent de poziția deținută în societate, avere, apartenență politică sau alte aspecte. Chiar dacă judecătorii sunt independenți în soluțiile pe care le dau, ei nu pot neglija practica judiciară bine stabilită. Cu toate acestea, o uniformizare totală a practicii judecătorești este foarte greu, dacă nu imposibil, de obținut, însă divergențele profunde și persistente în jurisprudență afectează serios securitatea juridică a persoanelor și încrederea în judecători.

Analiza a constatat că doar în trei din cele 12 cauze soluționate irevocabil, soluțiile date de prima instanță au rămas în vigoare până la CSJ. În celelalte 9 cauze (75%), hotărârile primei instanțe au fost casate de către instanța de apel sau recurs. CSJ a schimbat soluția dată de instanțele inferioare în 6 din cele 12 cauze decise irevocabil, adică în jumătate din cauze. Aceste cifre confirmă lipsa caracterului uniform al practicii privind aplicarea art. 181¹ alin. 3 Cod vamal de către instanțele judecătorești de grad diferit.

CSJ a dat soluții compatibile cu Recomandarea nr. 65 în șapte (57%) din cele 12 cauze decise irevocabil, iar în celelalte cinci cauze (43%) nu a aplicat corespunzător această recomandare. În cele cinci cauze, CSJ nu s-a expus asupra regulilor prevăzute în Recomandarea nr. 65, chiar dacă companiile au invocat expres prevederile art. 181/1 alin. 3 Cod vamal sau chiar Recomandarea nr. 65. Inconsistența practicii CSJ în ceea ce privește aplicarea Recomandării nr. 65 a fost recunoscută de două ori de către însăși CSJ.

Inconsistența practicii CSJ este confirmată și de soluțiile divergente adoptate la importul acelorași produse de către companii diferite. A fost constatat că două companii au importat un supliment alimentar, iar soluția CSJ în cazul acestor companii a fost diametral opusă. În mod similar s-a întâmplat și la importul unor produse din sticlă de către alte două companii.

Analizând dacă divergența în jurisprudența CSJ s-ar putea datora interpretării diferite a Recomandării nr. 65 de către unii judecători, am constatat că, în câteva cauze, făcând parte din complete diferite, aceiași judecători au votat pentru soluții diametral opuse. În nicio cauză din cele consultate nu au fost emise opinii separate. Soluțiile diferite în cazuri similare pot fi explicate prin prestația diferită a părților în proces. Cu toate acestea, inconsistența soluțiilor în aceste cauze poate fi cu greu explicată prin aceasta.

Ipotetic, divergențele în jurisprudență se pot datora schimbării, în perioada examinată, a practicii CSJ. O analiză sumară a datelor la care au fost adoptate hotărârile analizate a confirmat că soluții compatibile cu Recomandarea nr. 65 au fost adoptate de CSJ atât în august 2014 cât și în septembrie 2015. Mai mult, hotărârile prin care acțiunile au fost admise sau respinse au fost adoptate periodic pe durata întregii perioade analizate. Aceasta confirmă că nu am asistat la o schimbare subită a practicii CSJ.

Am dorit să aflăm dacă există o legătură între admiterea acțiunii companiilor și valoarea litigiului. Valoarea unuia din cele 12 litigii depășea de câteva ori valoarea totală a tuturor celorlalte 11 cauze. În această cauză CSJ inițial a respins acțiunea companiei, iar ulterior a admis cererea de revizuire a companiei și a anulat deciziile de regularizare contestate. Se pare totuși că în acest caz soluția finală a CSJ a fost determinată, mai degrabă, de impactul social al disputei și seriozitatea abaterii de la Recomandarea nr. 65, decât de valoarea litigiului. În celelalte cazuri nu a fost constatată o legătură aparentă între valoarea litigiului și soluția dată de CSJ.

Documentul confirmă că practica CSJ cu privire la aplicarea Recomandării nr. 65 este foarte variată și nu poate fi vorba despre predominarea clară a unei sau a altei practici. Chiar dacă Recomandarea nr. 65 a fost adoptată pentru a uniformiza practica judecătorească, odată cu trecerea timpului, nu a fost observată tendința de consolidare a poziției exprimate de CSJ în Recomandare. Din contra, în una din hotărârile adoptate în iunie 2015, CSJ a menționat că deja a fost stabilită o altă practică, diametral opusă celei sugerate prin Recomandarea nr. 65, fără însă a anula Recomandarea nr. 65. Mai mult, deseori CSJ nu a reacționat la argumentele invocate de companii cu privire la aplicarea Recomandării nr. 65 sau a respins aceste argumente prin o declarație generală. Astfel de practici nu pot determina o practică judiciară uniformă nici în instanțele ierarhic inferioare și nici la CSJ. Ea doar duce la scăderea încrederii în sistemul judecătorec.

Uniformizarea practicii judiciare?

În Republica Moldova, probabil ca și în toate sistemele de drept actuale, societatea funcționează în baza unor reguli scrise de legislativ sau executiv. În mod tradițional, în sistemele de drept continental, rolul puterii judecătorești este perceput ca un arbitru în disputele indivizilor cu statul, care să stea de partea celor slabi și să facă dreptate. Prin deciziile sale, în mod tradițional, judecătorii din acele sisteme au sarcina de a asigura respectarea legii, însă nu și instituirea unor noi reguli în baza cărora să trăiască societatea.

Istoria confirmă în mod constant că procesul legislativ rămâne în urma evoluției societății. Relațiile sociale devin tot mai complexe și diverse, iar normele juridice, care sunt generale prin natura lucrurilor, nu oferă mereu răspunsuri la toate situațiile apărute în practică. Pe de altă parte, o reglementare legală prea minuțioasă sau urmarea oarbă a buchii legii, poate afecta serios eficiența instituțiilor statului și determina nemulțumiri sociale. Mai mult, în unele țări, legile adoptate de executiv sau legislativ urmăresc scopul de a submina drepturile omului, iar uneori acestea limitează considerabil posibilitățile judecătorilor de a face dreptate. Anume din aceste motive, judecătorii nu pot refuza să facă dreptate chiar dacă legea nu oferă o soluție sau este strâmbă. Astfel, în cazul Republicii Moldova, când o lege încălcă drepturile omului, judecătorii pot sesiza Curtea Constituțională¹, desconsidera prevederile actelor normative inferioare legii² sau chiar aplica direct prevederile tratatului internațional în domeniul drepturilor omului în detrimentul legislației naționale³. În același timp, în cazul în care legea civilă nu oferă o soluție sau când această soluție nu este clară, legea cere judecătorului să aplice analogia legii sau să se conducă de principiile de drept⁴.

Legile sunt citite de puține persoane și nu toți din cei care o citesc o înțeleg până la sfârșit. Pe de altă parte, justițiabilii nu sunt interesați atât de textul legii, cât de impactul pe care acesta îl produce asupra lor. Anume din aceste considerente, modul de aplicare în practică a legii, și nu textul acesteia, determină percepția despre conținutul exact al legii, dau justițiabilului încrederea în supremația legii și creează percepția că justiția a fost făcută.

Legea nu este adoptată pentru o persoană sau grup predeterminat de persoane. Ea urmează să genereze efecte similare pentru toți cei ce cad sub incidența ei, indiferent de poziția deținută în societate, avere, apartenență politică sau alte aspecte. Anume din acest motiv, art. 16 alin. 2 al Constituției Republicii Moldova prevede că toți sunt egali în fața

---

¹ A se vedea art. 12¹ Cod de procedură civilă (CPC) și art. 7 alin. 3 Cod de procedură penală (CPP).

² A se vedea art. 12 alin. 2 CPC și art. 7 alin. 4 CPP.

³ A se vedea art. 12 alin. 4 CPC și art. 7 alin. 5 CPP.

⁴ A se vedea, de exemplu, art. 12 alin. 3 CPC.

legii. Această normă constituțională nu consacră doar recunoașterea prin lege a egalității tuturor, dar și egalitatea în fața autorităților care o aplică. Această egalitate nu poate exista atunci când, aplicând același text de lege unor situații similare, judecătorul ajunge la soluții diametral opuse.

Sistemul de precedent, prin care interpretarea unei reguli date în hotărârile instanțelor judecătorești superioare este, de regulă, obligatorie la soluționarea cauzelor similare de către instanțele ierarhic inferioare, nu a apărut ca o emanare a voinței legiuitorului. Din contra, acesta a fost rezultatul pasivității legiuitorului, când judecătorii erau constrânși să facă dreptate în situații în care legea nu le sugera o soluție. Anume din acest motiv, precedentul nu poate invalida o normă legală, ci doar clarifica modul în care o prevedere generală se aplică în situația concretă examinată.

Justiția nu poate avea decât o singură înfățișare. Într-un sistem judiciar nu poate exista dezordine sau haos, deoarece în acest caz justițiabilii sunt lăsați într-o stare de insecuritate și incertitudine juridică. Sarcina de a asigura un sistem judecătoresc bine organizat revine, de regulă, instanței judecătorești supreme. Având în vedere independența judecătorilor, instanța judecătorească supremă are puține pârghii pentru a ordona sistemul judecătoresc. Urmează totuși de menționat aici că independența judecătorului reprezintă dreptul ultimului de a face justiție fără a fi influențat cu privire la soluția pe care să o ia într-un caz sau altul. Cu toate acestea, independența nu poate fi interpretată ca oferind dreptul judecătorului să neglijeze prevederile legale sau să interpreteze legea în detrimentul practicii judiciare bine stabilite.

Probabil, principala pârghie pentru ordonarea sistemelor judiciare este uniformizarea modului de interpretare de către judecători a textelor de legi. Reprezintă deja o tradiție consacrată în sistemele judiciare europene de a respecta interpretările date legii de cea mai înaltă instanță judecătorească din stat, indiferent dacă acestea, conform legii, sunt obligatorii sau nu. În ultimul timp, acest principiu pare să fie extins și asupra curților de apel⁵. Respectarea interpretării legii date de instanța ierarhic superioară reprezintă un semn de respect față de aceste instanțe, dar și o pârghie care asigură încrederea în sistemul judecătoresc. Pe de altă parte, soluția dată de judecător care contravine practicii instanței ierarhic superioare va fi inevitabil casată. Aceasta însă nu înseamnă că un judecător dintr-o instanță ierarhic inferioară nu poate constata că practica bine stabilită este depășită de realitățile sociale sau că situația juridică pe care o examinează este diferită. Cu toate acestea, în acest caz, judecătorul ar trebui să fie deosebit de convingător, iar abordarea sa nu poate varia de la un caz la altul.

Respectarea interpretării legii date de instanța judecătorească supremă poate avea loc doar dacă însăși practica instanței supreme este uniformă, iar soluțiile date sunt pe înțelesul judecătorilor și bine argumentate. Pe de altă parte, este normal ca practica judiciară să evolueze⁶, iar atunci când își schimbă practica, instanța supremă trebuie să menționeze suficient de explicit acest fapt. Aceste cerințe au devenit și mai arzătoare în era internetului, când toate hotărârile instanței judecătorești supreme sunt publicate și fiecare poate avea

⁵ A se vedea CtEDO, hot. *Tudor Tudor c. României*, 24 martie 2009, para 26-32.

⁶ A se vedea CtEDO, hot. *Atanasovski c. „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”*, 14 ianuarie 2010, para. 38.

acces la acestea din orice colț al lumii. Anume din aceste considerente, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a notat că nu există un proces echitabil atunci când instanța judecătorească supremă dezvoltă o practică contradictorie, fie nu contribuie la uniformizarea practicii contradictorii existente⁷.

Posibilitatea unor hotărâri judecătorești neunitare reprezintă o caracteristică inerentă a oricărui sistem juridic cu mai multe nivele de jurisdicție sau cu instanțe care au competențe distincte. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe, mai ales în cazul sistemelor în care practica judecătorească nu a fost bine codificată anterior. În sine, aceste divergențe pot fi tolerate la o anumită etapă, or uniformizarea practicii judecătorești reprezintă un proces de durată. Contează totuși dacă:

- a) divergențele sunt „profunde și persistente”;
- b) dacă legislația internă prevede mecanisme pentru remediarea inconsecvențelor; și
- c) dacă mecanismul este aplicat și, în caz că a fost aplicat, cu ce efecte⁸.

După cum a fost menționat mai sus, uniformitatea practicii judiciare determină mai multe beneficii, atât pentru justițiabili, cât și pentru sistemul judecătoresc. Cu toate acestea, procesul de uniformizare trebuie să rămână suficient de flexibil pentru a permite evoluția jurisprudenței. CtEDO nu acceptă în sistemul judecătoresc național divergențe „profunde și persistente” care se persiste o perioadă prea lungă de timp⁹.

Legislația Republicii Moldova prevede mai multe pârghii care să asigure uniformizarea practicii judecătorești. Printre acestea pot fi enumerate:

- a) avizele consultative ale CSJ în cauzele civile (art. 122 CPC);
- b) obligativitatea jurisprudenței CtEDO în cauzele penale (art. 7 alin. 8 și art. 427 alin. 1 p. 16 CPP);
- c) recursul în interesul legii în cauzele penale (art. 7 alin. 9 și art. 465¹ CPP);
- d) casarea în recurs a sentințelor penale contrare practicii anterioare a CSJ (art. 427 alin. 1 p. 16 CPP);
- e) hotărârile Plenumului CSJ; sau
- f) sancționarea disciplinară a judecătorului pentru nerespectarea practicii judiciare uniforme (art. 4 alin. 1 lit. b) al Legii nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor).

Contează totuși în ce măsură aceste pârghii sunt folosite și care este cu adevărat impactul eforturilor de uniformizare a practicii judecătorești.

⁷ A se vedea CtEDO, hot. *Beian c. României*, 6 decembrie 2007, para 29-40.

⁸ *Mutatis mutandis*, hot. *Albu ș.a. c. României*, 10 mai 2012, para. 34 p. III.

⁹ A se vedea CtEDO, hot. *Zivic c. Serbia*, 13 septembrie 2011, para 44-47, în care această perioadă a fost de doi ani.

Procedura de vămuire și de audit post vamal

La importul bunurilor în Republica Moldova urmează a fi achitate taxa pe valoare adăugată (TVA) și alte taxe. Conform art. 96 Cod fiscal, cota standard a TVA este de 20%. Pentru unele produse se aplică o cotă redusă a TVA. De asemenea, conform art. 103 Cod fiscal și art. 28 al Legii cu privire la tariful vamal, până în anul 2013, bunurile importate și aduse drept aport în capitalul social al unei companii erau scutite de plata taxelor vamale dacă valoarea lor depășea 3000 MDL per unitate, iar termenul lor de exploatare era mai mare de un an.

Vămuirea mărfurilor are loc prin intermediul controlului la momentul vămuirii din partea organelor vamale. Pentru administrarea vamală modernă și pentru a asigura o procedură operativă de vămuire a mărfurilor, controlul vamal, altul decât cel inopinat, se bazează în principal pe analiza riscurilor, efectuată prin utilizarea tehnicilor de prelucrare electronică a declarațiilor vamale.¹⁰ Nivelul controlului vamal bazat pe analiza riscurilor se determină prin unul din culorile de control vamal (verde, galben, roșu sau albastru). Fiecare culoar reprezintă un nivel de control care trebuie aplicat unei declarații vamale, în funcție de rezultatele analizei riscurilor determinate, culoarea culoarului delimitând gradual severitatea acestui control. Astfel, culoarul verde acordă liberului de vamă fără efectuarea controlului documentar și fizic, iar cel roșu permite acordarea liberului de vamă doar după efectuarea controlului documentar și fizic.¹¹

Organul vamal verifică periodic, după efectuarea importului, dacă la efectuarea importului nu au fost comise abateri, demarând procedura auditului post-vămuire. Scopul verificării vamale prin auditul post-vămuire este prevenirea și combaterea de la eschivarea achitării plăților vamale de către importatori. Controlul se efectuează prin intermediul verificării ulterioare a declarațiilor vamale, inspectării documentelor care însoțesc bunurile importate sub orice formă necesară precum și prin inspectarea nemijlocită a mărfurilor importate, în cazul în care acestea pot fi identificate.¹²

Art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, în redacția din perioada 2008-2013, prevedea următoarele:

„(3) Dacă, după reverificarea declarației sau după controlul ulterior, rezultă că dispozițiile ce reglementează regimul vamal respectiv au fost aplicate pe baza unor informații inexacte sau incomplete, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, ținând seama de noile informații obținute.”

---

¹⁰ A se vedea art. 192 Cod vamal.

¹¹ A se vedea art. 1 pct. 62 Cod vamal.

¹² A se vedea art. 202/3 Cod vamal.

Regularizarea situației presupune recalcularea drepturilor de import și aplicarea penalităților de întârziere în favoarea autorității vamale, prin emiterea unei decizii de regularizare.¹³ Din momentul aducerii la cunoștință plătitorului vamal, decizia de regularizare este executorie, fiind susceptibilă de a fi pusă în executare pe cale silită.

La 8 mai 2014, în scopul uniformizării practicii judiciare, CSJ a emis Recomandarea nr. 65 privind aplicarea Art. 181/1 alin. 3 Cod amal. CSJ a recomandat instanțelor de judecată examinarea și delimitarea următoarelor aspecte atunci când obiect al litigiului este o decizie de regularizare emisă în urma unui control ulterior:

1. în cazul în care decizia de regularizare vizează declarații vamale de import ce au fost pe culoarul verde de vămuire, instanța de judecată urmează să se pronunțe asupra corectitudinii stabilirii poziției tarifare indiferent de apariția circumstanțelor noi;
2. în cazul în care decizia de regularizare a fost emisă în legătură cu existența unor informații noi, care confirmă faptul că, la momentul vămuirii, informația pe baza căreia s-a realizat importul a fost una inexactă și incompletă - organul vamal are competența să regularizeze situația;
3. în cazul în care decizia de regularizare a fost emisă în circumstanțe când informațiile pe baza cărora s-a efectuat importul au fost exacte și complete, însă organul vamal a considerat ulterior că poziția tarifară este eronată - organul vamal ... nu este în drept să emită decizii de regularizare ... .

Prin Legea nr. 324, din 23 decembrie 2013 (în vigoare din 1 ianuarie 2014), a fost modificat alin. 3 al art.181/1 Cod vamal prin înlocuirea sintagmei „pe baza unor informații inexacte sau incomplete” cu cuvântul „eronat”. Această modificare permite organului vamal să regularizeze orice situație atunci când constată o eroare la vămuirea bunurilor importate.

---

¹³ A se vedea art. 127/13 Cod vamal.

Rezultatul analizei practicii judecătorești

a) Chestiuni generale

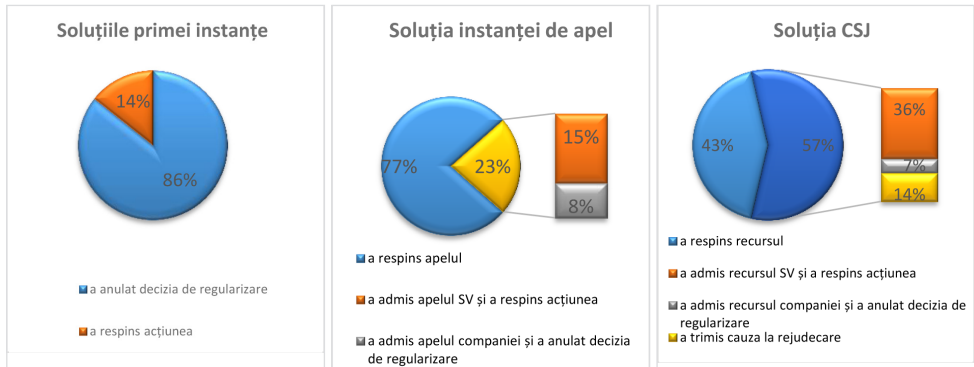
Având în vedere modificările introduse prin Legea nr. 324, în cadrul acestei cercetări au fost analizate doar cauzele care se refereau la deciziile organului vamal adoptate până la 1 ianuarie 2014. Am examinat în ce măsură soluțiile instanțelor judecătorești sunt conforme cu Recomandarea CSJ nr. 65. Având în vedere că Recomandarea nr. 65 a fost adoptată pe 8 mai 2014, au fost analizată practica judiciară din perioada 10 mai 2014 – 31 octombrie 2015 cu privire la deciziile de regularizare întocmite până la 31 decembrie 2013. Studiarea a avut loc prin consultarea hotărârilor judecătorești de pe pagina web a CSJ. Am constatat că în această perioadă CSJ a examinat în fond 14 recursuri cu privire la aceste relații sociale. Detalii despre acestea sunt prezentate anexa la această analiză.

b) Soluțiile date per nivel de instanță

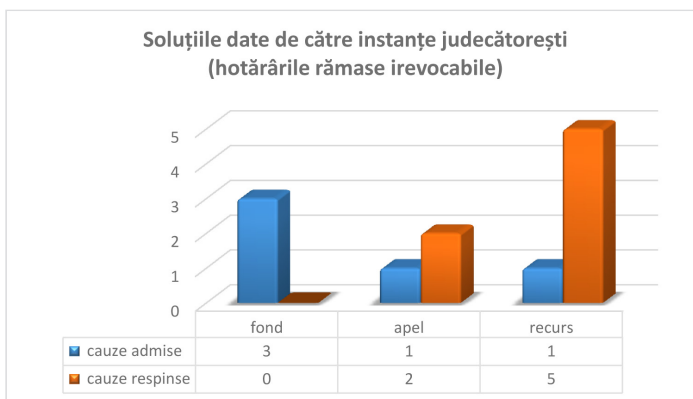
Deciziile organului vamal pot fi contestate în instanța de judecată. Marea majoritate a cauzelor date sunt examinate în prima instanță de către Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în apel de către Curtea de Apel Chișinău și în recurs de către CSJ. Doar o singură cauză (IM Glass Container Prim SA) a fost examinată în prima instanță de Curtea de Apel Chișinău. Această a fost contestată cu recurs la CSJ.

În 12 din cele 14 cauze studiate, acțiunea companiilor reclamante a fost admisă de către prima instanță. De cele mai multe ori, instanțele au conchis că organul vamal nu a indicat care informații din cele prezentate pentru vămuire au fost inexacte sau incomplete și nici care informații adiționale au fost constatate în cadrul controlului post-vămuire. Instanța de apel a admis doar trei apeluri, din care unul depus de companie și două - de către organul vamal. CSJ, la rândul său, a admis șase recursuri, dintre care cinci depuse de organul vamal și doar unul depus de companie. Aceste date confirmă clar tendința primei instanțe de a admite acțiunea companiilor și de a anula deciziile de regularizare, precum și predispoziția CSJ de a respinge acțiunile companiilor. Prima instanță a admis 86% din acțiunile examinate. La rândul său, CSJ a admis recursul Serviciului Vamal (SV) și a respins acțiunea companiei în 36% din cauze. Soluțiile date de fiecare instanță sunt prezentate în tabelele ce urmează.

Din cele 14 cauze examinate, CSJ a remis la rejudicare două cauze, iar în 12 cauze a fost dată o soluția finală cauzei. În cinci din cele 12 cauze soluționate a fost dat câștig de cauză reclamantilor și au fost anulate deciziile organului vamal, iar în șapte cauze a fost constatat că acțiunile organului vamal au fost legale, iar acțiunile companiilor au fost respinse. Mai multe detalii în acest sens sunt prezentate în tabelul ce urmează.

Datele de mai sus confirmă că doar în trei cauze¹⁴ soluțiile date de prima instanță au rămas irevocabile. CSJ a schimbat soluția dată de instanțele inferioare în 6 din cele 12 cauze, adică în jumătate din cauzele decise irevocabil. Aceste cifre confirmă caracterul neuniform al practicii privind aplicarea art. 181¹ alin. 3 Cod vamal de către instanțele judecătorești de fond, apel și recurs.

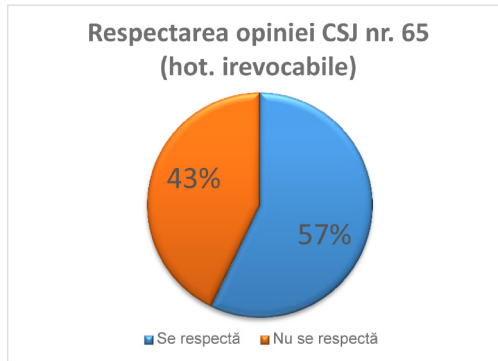
c) Respectarea recomandării CSJ

La 8 mai 2014, CSJ a adoptat Recomandarea nr. 65, în care a explicat modul de aplicare a art. 181/1 alin. 3 Cod vamal. Aceasta prevede că, în cazul declarației vamale de import pe culoarul verde de vămuire, majorarea poate fi aplicată și în lipsa informațiilor noi. În

¹⁴ 3ra-605/14 ÎM Becor SRL; 3ra-1093/2014 Tetis International Co SRL; și 3ra-811/15 Taix prim SRL.

celelalte cazuri, dacă decizia de regularizare a fost emisă în privința unui import efectuat în baza informațiilor exacte și complete, organul vamal nu este în drept să emită decizii de regularizare, chiar dacă poziția tarifară aplicată la import a fost stabilită incorect. În cadrul acestei cercetări am verificat în ce măsură CSJ a respectat propria Recomandare (nr. 65).

Graficul următor prezintă sumar în ce măsură deciziile adoptate în cele 12 cauze soluționate irevocabil respectă Recomandarea nr. 65.

A fost constatat faptul că CSJ a dat soluții compatibile cu Recomandarea nr. 65 în șapte (57%) din cele 12 cauze decise irevocabil, iar în celelalte cinci cauze (43%) nu a fost aplicată corespunzător această recomandare.

În ceea ce privește respectarea Recomandării nr. 65, în două cauze¹⁵, CSJ a admis recursul organului vamal și a respins acțiunea companiei, constatând că bunurile au fost vămuite prin coridorul verde iar pentru regularizare în acest caz nu este nevoie de stabilirea unor circumstanțe noi. Într-un caz,¹⁶ în urma auditului post vamal, s-a constatat că datele prezentate de către companie pentru vămuire au fost denaturate. În alte patru cazuri¹⁷ au fost anulate deciziile de regularizare pe motiv că organul vamal nu a adus probe care ar confirma că informațiile prezentate pentru vămuire au fost incorecte sau inexacte. Urmează totuși de menționat că doar în una (cauza 3ra-85/15 IM Glass Container Prim SA) din ultimele patru cauze, CSJ a adoptat o hotărâre nouă. În celelalte trei cauze au fost menținute hotărârile instanțelor ierarhic inferioare.

În cinci cauze¹⁸, CSJ nu a urmat regulile prevăzute în Recomandarea nr. 65, chiar dacă în unele cauze companiile au invocat expres prevederile art. 181/1 alin. 3 Cod vamal. De exemplu, în cauzele 3ra-548/14 *Adekin SRL* și 3ra-534/15 *IM VBH-Ofir SRL*, deși a făcut referire la art. 181¹ Cod vamal, CSJ nu s-a expus asupra aplicabilității alin. 3, chiar dacă organul vamal nu a adus probe că la vămuire companiile au prezentat informații incorecte sau inexacte. Mai mult, în cauza 3ra-833/15 *IM Vinamex SRL*, CSJ a menționat în hotărârea

¹⁵ 3ra-1327/14 *Sanfarm-Prim SA*; și 3ra-228/15, *Supraten SA*.

¹⁶ 3ra-1090/14 *UBFB Trade Grup*.

¹⁷ 3ra-605/14 *ÎM Becor SRL*; 3ra-1093/2014 *Tetis International Co SRL*; 3ra-811/15 *Taix prim SRL*; și 3ra-85/15 *IM Glass Container Prim SA*.

¹⁸ 3ra-548/14 *Adekin SRL*; 3ra-228/15 *Supraten SA*; 3ra-304/15 *Pronectar Prim SRL*; 3ra-534/15 *ÎM VBH-Ofir SRL*; și 3ra-833/15 *IM Vinamex SRL*.

sa că art. 181/1 alin. 3 Cod vamal limitează posibilitatea de regularizare. Cu toate acestea, CSJ a confirmat legalitatea deciziei de regularizare chiar dacă organul vamal nu a adus probe că compania a prezentat date inexacte sau incorecte la vămuirea bunurilor. În cauza 3ra-228/15 *Supraten SA*, CSJ chiar a menționat în hotărâre, printr-o declarație generală, că referirea reclamantului la Recomandarea nr. 65 este neîntemeiată.

Se pare că inconsistența practicii CSJ în acest domeniu este recunoscută de către însăși CSJ. Caracterul neuniform al practicii CSJ în acest domeniu a fost menționat în cauza *IM Glass Container Prim SA*. În această cauză, CSJ inițial a respins acțiunea companiei, pe motiv că cele două decizii de regularizare contestate erau legale. În acest caz, organul vamal nu a prezentat probe care ar confirma că pretinsa iregularitate la vămuire s-a datorat prezentării informațiilor inexacte sau incorecte de către companie, iar avocații companiei au invocat în mod expres art. 181/1 alin. 3 Cod vamal și practica judiciară anterioară care sugera necesitatea anulării deciziilor de regularizare. 16 luni mai târziu, CSJ a admis o cerere de revizuire a companiei și a anulat deciziile de regularizare invocând poziția din Recomandarea nr. 65. CSJ a motivat admiterea cererii de revizuire prin contradicția hotărârii inițiale cu practica existentă.

În același context, în hotărârea *IM VBH-Ofir SRL*, CSJ a menționat expres că „până recent nu a existat o practică judiciară uniformă și clară la acest subiect, însă la momentul actual CSJ a definitivat deja o soluție certă pe acest teren”. În această cauză CSJ a respins acțiunea companiei neglijând Recomandarea nr. 65 și soluția finală adoptată în *IM Glass Container Prim SA*. Urmează de menționat că hotărârea CSJ în cauza *VBH-Ofir SRL* a fost adoptată în iunie 2015, peste 13 luni de la adoptarea Recomandării nr. 65. Cu toate acestea, chiar și după iunie 2015, CSJ a adoptat hotărâri conforme Recomandării nr. 65¹⁹.

Inconsistența practicii CSJ este confirmată și de soluțiile divergente adoptate la importul acelorași produse. Astfel, cauzele *Tetis International Co SRL* și *IM Vinamex SRL* vizau importul suplimentului Vitrum. În niciuna din cauze organul vamal nu a confirmat dacă compania a prezentat date inexacte sau incorecte la vămuire. Cu toate acestea, acțiunea *Tetis International Co SRL* a fost admisă iar acțiunea *IM Vinamex SRL* a fost respinsă. O situație similară a avut loc în cazul companiilor *Supraten-plus SRL* și *Supraten SA*, care au importat aceleași produse din sticlă. Acțiunea *Supraten-plus SRL* a fost admisă iar cea a *Supraten SA* a fost respinsă.

Analizând dacă divergența în jurisprudența CSJ s-ar putea datora interpretării diferite a Recomandării nr. 65 de către unii judecători, am constatat că, în câteva cauze, făcând parte din complete diferite, aceeași judecători au votat pentru soluții diametral opuse. Am constatat că aceiași doi judecători au făcut parte din completele care au examinat recursurile în cauzele *Supraten-Plus SRL* și *Supraten SA*. Aceste cauze se referă la importul acelorași produse, iar CSJ, pe marginea acelorași argumente, a emis soluții diametral opuse. În nicio cauză din cele consultate nu au fost emise opinii separate.

Soluțiile diferite în jurisprudență pot fi explicate prin prestația diferită a părților în proces. Cu toate acestea, inconsistența soluțiilor în cauzele analizate pot fi cu greu explicate prin aceasta. Cauzele analizate erau examinate conform procedurii contenciosului administrativ. În astfel de cauze, este sarcina autorității publice să confirme legalitatea actului administrativ.

¹⁹ A se vedea cauza 3ra-811/15 Taix prim SRL, soluționată de CSJ la 2 septembrie 2015.

Din acest motiv, instanța de judecată din oficiu putea verifica dacă art. 1811 alin. 3 Cod vamal a fost respectat. Mai mult, CSJ nu a argumentat niciodată că diferența de soluții în aceste cauze se datorează prestației diferite a părților.

În cadrul cercetării a fost analizat dacă divergența în jurisprudență se poate datora schimbării, în perioada examinată, a practicii CSJ. O privire sumară asupra datelor la care au fost adoptate hotărârile confirmă că soluții compatibile cu Recomandarea nr. 65 au fost adoptate de CSJ atât în august 2014²⁰, cât și în septembrie 2015²¹. Mai mult, hotărârile prin care acțiunile au fost admise și respinse au fost adoptate periodic pe durata întregii perioade analizate. Aceasta confirmă că nu a avut loc o schimbare subită a practicii CSJ.

Având în vedere realitățile din Republica Moldova, în cadrul analizei a fost verificat faptul dacă există o legătură între admiterea acțiunii companiilor și valoarea litigiului. Într-o cauză (*IM Glass Container Prim SA*) valoarea litigiului depășea de câteva ori valoarea totală a tuturor celorlalte 11 cauze. În această cauză, CSJ inițial a respins acțiunea companiei, iar ulterior a admis cererea de revizuire a companiei și a anulat deciziile de regularizare. CSJ a motivat admiterea cererii de revizuire prin contradicția dintre soluția adoptată inițial și practica judiciară stabilită. Această abordare trezește semne de întrebare, deoarece contradicția cu practica judiciară stabilită nu este temei pentru admiterea cererii de revizuire,²² cu puțin timp înainte CSJ a respins o cerere de revizuire depusă de companie, iar în cadrul acestei cercetări a fost constatat faptul că nu există o practică judiciară bine stabilită în acest domeniu. Se pare totuși că în acest caz soluția finală a CSJ a fost determinată, mai degrabă, de impactul social al disputei și seriozitatea abaterii de la Recomandarea nr. 65²³, decât de valoarea litigiului. În celelalte cazuri nu a fost constatată o legătură aparentă între valoarea litigiului și soluția dată de CSJ.

Constatările de mai sus confirmă că practica CSJ cu privire la aplicarea Recomandării nr. 65 este divergentă și nu poate fi vorba despre predominarea evidentă a unei sau a altei practici. Chiar dacă Recomandarea nr. 65 a fost adoptată pentru a uniformiza practica judecătorească, odată cu trecerea timpului, în practica CSJ nu a fost observată tendința de consolidare a poziției exprimate de CSJ în Recomandare. Din contra, în una din hotărârile adoptate în iunie 2015²⁴, CSJ a menționat că deja a fost stabilită o altă practică, diametral opusă celei sugerate prin Recomandarea nr. 65, fără însă a anula Recomandarea nr. 65. Mai mult, deseori CSJ nu a reacționat la argumentele invocate de companii cu privire la aplicarea Recomandării nr. 65 sau a respins aceste argumente prin o declarație generală. Astfel de practici nu pot determina o practică judiciară uniformă nici în instanțele ierarhic inferioare, și nici la CSJ. Ea doar duce la scăderea încrederii în sistemul judecătoresc.

²⁰ A se vedea cauza 3ra-605/14 IM Becor SA, soluționată de CSJ la 20 august 2014.

²¹ A se vedea cauza 3ra-811/15 Taix prim SRL, soluționată de CSJ la 2 septembrie 2015.

²² A se vedea art. 449 CPC.

²³ Litigiul viza un actor important din industria Republicii Moldova, care, datorită deciziilor de regularizare, era constrâns să-și sisteze activitatea. În acest caz, nu exista niciun dubiu că compania IM Glass Container Prim SA a fost de bună credință și că pretensele abaterii invocate de organul vamal erau nefondate.

²⁴ A se vedea cauza 3ra-1090/14 UBFB Trade Grup.

Concluzii

- A fost constatată în mod clar tendința primei instanțe de a admite acțiunea companiilor și de a anula deciziile de regularizare, precum și predispoziția CSJ de a respinge acțiunile companiilor. Prima instanță a admis 86% din acțiunile examinate, iar CSJ a admis recursul SV și a respins acțiunea companiei în 36% din cauze;
- Doar în trei din cele 12 cauze soluționate irevocabil, soluțiile date de prima instanță au rămas în vigoare până la CSJ. În celelalte 9 cauze (75%), hotărârile primei instanțe au fost casate de către instanța de apel sau recurs;
- CSJ a schimbat soluția dată de instanțele inferioare în 6 din cele 12 cauze decise irevocabil, adică în jumătate din cauze. Aceste cifre confirmă în mod clar caracterul neuniform al practicii privind aplicarea art. 181¹ alin. 3 Cod vamal de către instanțele judecătorești de grad diferit;
- În cadrul cercetării a fost constatat faptul că CSJ a dat soluții compatibile cu Recomandarea nr. 65 în șapte (57%) din cele 12 cauze decise irevocabil, iar în celelalte cinci cauze (43%) nu a fost aplicată corespunzător această recomandare. În cele cinci cauze, CSJ nu s-a expus asupra regulilor prevăzute în Recomandarea nr. 65, chiar dacă în unele din ele companiile au invocat expres prevederile art. 181/1 alin. 3 Cod vamal sau chiar Recomandarea nr. 65;
- Inconsistența practicii CSJ în ceea ce privește aplicarea Recomandării nr. 65 a fost recunoscută de două ori de către însăși CSJ;
- Inconsistența practicii CSJ este confirmată și de soluțiile divergente adoptate la importul acelorași produse de către companii diferite. A fost constatată că două companii au importat un supliment alimentar, iar soluția CSJ în cazul acestor companii a fost diametral opusă. În mod similar s-a întâmplat și la importul unor produse din sticlă de către alte două companii;
- Divergențele în jurisprudență în cauzele analizate pot fi cu greu explicate prin prestația diferită a părților, ori în aceste cauze, care sunt de contencios administrativ, instanța judecătorească poate verifica din oficiu respectarea art. 181¹ alin. 3 Cod vamal;
- Divergențele în jurisprudență se pot datora schimbării, în perioada examinată, a practicii CSJ. Analiza sumară a datelor la care au fost adoptate hotărârile confirmă că soluții

compatibile cu Recomandarea nr. 65 au fost adoptate de CSJ atât în august 2014, cât și în septembrie 2015. Mai mult, hotărârile prin care acțiunile au fost admise sau respinse au fost adoptate periodic pe durata întregii perioade analizate. Aceasta confirmă că nu am asistat la o schimbare subită a practicii CSJ;

- În cadrul cercetării a fost verificat faptul dacă există o legătură între admiterea acțiunii companiilor și valoarea litigiului. Valoarea unuia din cele 12 litigii depășea de câteva ori valoarea totală a tuturor celorlalte 11 cauze. În această cauză CSJ inițial a respins acțiunea companiei, iar ulterior a admis cererea de revizuire a companiei și a anulat deciziile de regularizare contestate. Se pare totuși că în acest caz soluția finală a CSJ a fost determinată, mai degrabă, de impactul social al disputei și seriozitatea abaterii de la Recomandarea nr. 65, decât de valoarea litigiului. În celelalte cazuri nu a fost constatată o legătură aparentă între valoarea litigiului și soluția dată de CSJ.

Constatările de mai sus confirmă că practica CSJ cu privire la aplicarea Recomandării nr. 65 este foarte variată și nu poate fi vorba despre predominarea clară unei sau a altei practici. Chiar dacă Recomandarea nr. 65 a fost adoptată pentru a uniformiza practica judecătorească, odată cu trecerea timpului nu a fost observată tendința de consolidare a poziției exprimate de CSJ în Recomandare. Din contra, în una din hotărârile adoptate în iunie 2015, CSJ a menționat că deja a fost stabilită o altă practică, diametral opusă celei sugerate prin Recomandarea nr. 65, fără însă a anula Recomandarea nr. 65. Mai mult, deseori CSJ nu a reacționat la argumentele invocate de companii cu privire la aplicarea Recomandării nr. 65 sau a respins aceste argumente prin o declarație generală. Astfel de practici nu pot determina o practică judiciară uniformă nici în instanțele ierarhic inferioare și nici la CSJ. Ea doar duce la scăderea încrederii în sistemul judecătoresc.

Anexă: Rezumatul cauzelor examinate

nr. dos. CSJ	Dosarul			Judecătoria		Curtea de apel		Curtea Supremă de Justiție	
	reclamant	data deciziei SV	valoarea litigiului (MDL)	data	soluția	data	soluția	data	soluția
3ra-548/14	Adekrit SRL	8/11/2012	104.048	13/6/2013	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	12/12/2013	respinge apelul SV	21/5/2014	admite recursul SV/respinge acțiunea companiei ca nefondată
3ra-605/14	IM Becor SRL	9/10/2012	849.254	27/5/2013	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	23/1/2014	respinge apelul SV	20/8/2014	respinge recursul
3ra-930/14	Supraten-plus SRL	22/2/2013	265.988	5/6/2013	respinge acțiunea	19/2/2014	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	15/10/2014	respinge recursul
3ra-1093/14	Tetis International CO SRL	2/7/2013	2.160.896	23/10/2013	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	8/4/2014	respinge apelul SV	12/11/2014	respinge recursul
3ra-1327/14	Sanfarm-Prim SA	18/2/2013	792.406	6/12/2013	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	4/6/2014	respinge apelul SV	12/11/2014	admite recursul și remite cauza la rejudecare

motivarea cu privire la aplicarea art. 181/1 alin. 3 Cod vamal

Făcând referire la art. 181/1 alin. 1 și 5 Cod vamal, CSJ a stabilit că reincadrarea de către organul vamal într-o altă poziție tarifară corespunde întru totul prevederilor legii. CSJ nu a făcut referire la art. 181/1 alin. 3 Cod vamal.

Făcând referire la art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, CSJ a menționat că organul vamal urma să indice care informații din cele prezentate au fost inexacte sau incomplete. Biroul Vamal nu a indicat informațiile catavaghe drept inexacte sau incomplete, precum și noile circumstanțe constatate.

CSJ, examinând corectitudinea stabilirii plăților vamale la importul unor lustrе, a constatat, în baza unui raport de expertiză, că Biroul Vamal nu a prezentat instanței probe incontestabile, pertinente și admisibile care ar demonstra intenția companiei de a prejudicia bugetul de stat.

Cauza se referă la importul suplimentelor Vitrum. Aplicând prevederile art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, CSJ a menționat că organul vamal nu a indicat ce fel de informații inexacte sau incomplete au fost furnizate de către companie la depunerea declarațiilor vamale și nici care informații adiționale au fost constatate în cadrul controlului post-vămuire și nu au fost prezentate de companie la vămuirea mărfurilor respective.

CSJ a remis cauza la rejudecare pe motiv că CA nu s-a expus asupra unui argument. În ceea ce privește art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, CSJ a menționat că în privința bunurilor devamate pe coltarul verde, rectificarea declarațiilor vamale poate avea loc chiar și în lipsa unor informații neveridice sau inexacte.

nr. dos. CSJ	Dosarul			Judecătoria		Curtea de apel		Curtea Supremă de Justiție		
	reclamant	data deciziei SV	valoarea litigiului (MDL)	data	soluția	data	soluția	data	soluția	motivarea cu privire la aplicarea art. 181/1 alin. 3 Cod vamal
3ra-1279/14	Lismedfarm SRL	17/10/2013	114.975	10/2/2014	admite acțiunea anulăză decizia de regularizare	5/6/2014	respinge apelul SV	26/11/2014	admite recursul SV/respinge acțiunea companiei ca nefondată	CSJ a menționat că, în privința bunurilor devalmate pe culoarul verde, rectificarea declarațiilor vamale poate avea loc chiar și în lipsa unor informații ne-veridice sau inexacte.
3ra-1090/14	UBFB Trade Grup	6/12/2011	756.197	16/7/2013	admite/anulată decizia de regularizare	31/1/2014	respinge apelul SV	17/12/2014	admite recursul SV/respinge acțiunea companiei ca nefondată	Aplicând art. 181/1, alin. 3, CSJ a constatat că organul vamal a acționat legal, deoarece datele constatate în urma controlului la companie nu corespund datelor prezentate de companie la efectuarea importului.
3ra-85/15	IM Glass Container Prim SA	6/4/2012	17.909.458	N.A.	N.A.	25/2/2013	respinge apelul companiei	14/8/2013	respinge recursul	Compania a invocat lipsa circumstanțelor prevăzute de 181/1 alin. 3 Cod vamal. CSJ nu s-a expus asupra acestui argument.
		4/5/2012	15.108.992			10/12/2014		admite cererea de revizuire	CSJ a admis cererea de revizuire, deoarece în 4 cazuri soluționate în perioada 2011-2013 ea a adoptat soluții diferite celei din decizia de recurs. Prin urmare, decizia revizuită contravine practicii existente și principiului unificării practicii judiciare.	
3ra-228/15	Supraten SA	22/2/2013	48.978	16/6/2014	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	29/10/2014	admite apelul SV/respinge acțiunea companiei ca nefondată	21/1/2015	admite recursul companiei/admite acțiunea companiei	Fără a invoca art. 181/1 Cod vamal sau Recomandarea nr. 65, CSJ a menționat că autoritatea vamală nu a prezentat probe concludente și pertinente care ar demonstra că eroarea invocată s-a produs din vina reclamantului și nu a organului vamal.
								11/3/2015	respinge recursul	CSJ, examinând corectitudinea stabilirii plăților vamale la importul unor lustruri, a menționat că importul s-a realizat prin culoarul verde, iar în acest caz organul vamal avea competența să modifice poziția tarifară chiar și în lipsa unor informații incorecte sau inexacte. Prin urmare, declarația generală, CSJ a notat că refuzarea CA la Recomandarea CSJ nr. 65 este neîntemeiată. CSJ a refuzat să ia în considerare un raport de expertiză care confirma implicit lipsa intenției companiei de a prejudicia bugetul de stat. Examinând o situație similară cu implicarea companiei Supraten-Plus, CSJ a dat o soluție diametral opusă.

nr. dos. CSJ	Dosarul			Judecătoria		Curtea de apel		Curtea Supremă de Justiție		
	reclamant	data deciziei SV	valoarea litigiului (MDL)	data	soluția	data	soluția	data	soluția	
3ra-304/15	Pronectar Prim SRL	1/7/2013	187.325	4/6/2014	admite acțiunea/ anulează decizia de regularizare	30/10/2014	respinge apelul SV	1/4/2015	admite recursul SV/ respinge acțiunea companiei ca nefondată	Făcând referire la art. 181/1 alin. 1 și 5 Cod vamal, CSJ a stabilit că reincadrarea de către organul vamal într-o altă poziție tarifară corespunde întru totul acestora și nu este contrară art. 181/1 alin. 3 Cod vamal. CSJ a menționat că bunurile importate folosite pentru construcția unui frigider, atunci când alte părți componente folosite pentru construcția frigiderului sunt procurate din Republica Moldova, nu pot beneficia de facilități fiscale, deși acest lucru nu a fost explicat la momentul importului.
3ra-759/15	Bucuria-Satum SRL	13/12/2013	591.941	10/9/2014	admite acțiunea/ anulează decizia de regularizare	27/1/2015	respinge apelul SV în partea anulării deciziei de regularizare	3/6/2015	admite recursul și remite cauza la rejudecare	CSJ a remis cauza la rejudecare pe motiv că instanța de apel a indicat în dispozitivul deciziei o altă companie.
3ra-534/15	IM VBH-Ofr SRL	22/9/2012	38.849	16/6/2014	admite acțiunea/ anulează decizia de regularizare	26/11/2015	respinge apelul SV	17/6/2015	admite recursul SV/ respinge acțiunea companiei ca nefondată	Art. 181/1 alin. 1 Cod vamal permite rectificarea declarațiilor vamale, iar alin. 3 se referă doar la modificarea regimului vamal, care nu a avut loc în acest caz. Până recent nu a existat o practică judiciară uniformă și clară la acest subiect, însă la momentul actual CSJ a definitivat deja o soluție certă pe acest teren, conchizând că organul vamal este în drept, în urma controlului ulterior, să reverifice declarațiile vamale precedente, să stabilească codul vamal tarifar corect ce urma a fi aplicat la vămuire, să calculeze și să încaseze drepturile vamale necalculate. Instanțele ierarhic inferioare au menționat că, în temeiul art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, o astfel de rectificare nu este permisă.

nr. dos. CSJ	Dosarul			Judecătoria		Curtea de apel		Curtea Supremă de Justiție		
	reclamant	data deciziei SV	valoarea litrignului (MDL)	data	soluția	data	soluția	data	soluția	motivarea cu privire la aplicarea art. 181/1 alin. 3 Cod vamal
3ra-843/15	IM Vinamex SRL	22/5/2012	214.124	20/6/2014	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	17/2/2015	admite apelul SV/respinge acțiunea companiei ca nefondată	8/7/2015	respinge recursul	Cauza se referă la importul suplimentelor Vitrum. CSJ a menționat că, în temeiul art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, rectificarea declarației vamale este posibilă doar în cazul prezentării informațiilor incorecte sau inexacte. Cu toate acestea CSJ a conchis că, aceasta nu împiedică autoritatea publică să efectueze controale ulterioare în privința verificării corectitudinii informației prezentate. În acest caz, CSJ nu a constatat o încălcare a alin. 3, deși nu a explicat în ce au constatat informația inexactă sau incorectă folosită la devaluare. Examinând o situație similară cu implicarea companiei Tetis International CoSRL, cu privire la același produs, CSJ a dat o soluție diametral opusă.
3ra-811/15	Taix prim SRL	9/7/2010	403.381	30/9/2014	admite acțiunea/anulează decizia de regularizare	29/1/2015	respinge apelul SV	2/9/2015	respinge recursul	CSJ a menționat că, în temeiul art. 181/1 alin. 3 Cod vamal, rectificarea declarației vamale este posibilă doar în cazul prezentării informațiilor incorecte sau inexacte. Organul vamal nu a solicitat în procesul devămării alte documente întru confirmarea corectitudinii valorii în vamă a mărfii importate. Ulterior, organul vamal nu a prezentat probe care ar confirma diminuarea de către companie a valorii mărfurilor importate.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova este o organizație non-profit neguvernamentală cu sediul în Chișinău, Republica Moldova. CRJM tinde să asigure o justiție calitativă, promptă și transparentă și respectarea efectivă a drepturilor civile și politice. În realizarea acestor obiective, CRJM combină cercetarea de politici și activitatea de advocacy realizate într-un mod independent și neutru.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Str. A. Șciusev 33,
MD-2001 Chișinău,
Republica Moldova
Tel: +373 22 843601
Fax: +373 22 843602
Email: contact@crjm.org
www.crjm.org

Facebook - <https://www.facebook.com/pages/Centrul-de-Resurse-Juridice/192147737476453>

Twitter - <https://twitter.com/CRJMoldova>